

दैनिक चालू घडामोडी 18.10.2022

महत्त्वाच्या बातम्या: आंतरराष्ट्रीय

NATO ने आपला वार्षिक आण्विक सराव "स्टेडफास्ट नून" जाहीर केला.

बातम्यांमध्ये का:

- नॉर्थ अटलांटिक ट्रीटी ऑर्गनायझेशन (NATO), ज्याला नॉर्थ अटलांटिक अलायन्स म्हणूनही ओळखले जाते, त्यांनी आपला वार्षिक आण्विक सराव कोड "स्टेडफास्ट नून" लाँच करण्याची घोषणा केली आहे.

मुख्य मुद्दे:

- या वर्षी दक्षिण युरोपमध्ये स्टेडफास्ट नून आण्विक सराव आयोजित केला जाईल, ज्यामध्ये 14 नाटो देशांचे aircraft आणि कर्मचारी सहभागी होतील.
- स्टेडफास्ट नूनमध्ये दुहेरी-क्षमतेच्या लढाऊ विमानांसह प्रशिक्षण उड्डाणे तसेच पारंपारिक जेट्स पाळत ठेवणे आणि इंधन भरणाऱ्या विमानांचा समावेश होतो.
- स्टेडफास्ट नून सरावाचे उद्दिष्ट नाटोचे आण्विक प्रतिबंधक सुरक्षित आणि प्रभावी आहेत याची खात्री करणे हे आहे.
- स्टेडफास्ट नून सरावामध्ये कोणतीही जिवंत शस्त्रे वापरली जात नाहीत.
- या वर्षी देखील स्टेडफास्ट नून सरावात यूएस वायुसेनेचे बी-52 लांब पल्ल्याचे बॉम्बर सहभागी होणार आहे.
- सोव्हिएत युनियन विरुद्ध सामूहिक सुरक्षा प्रदान करण्यासाठी, युनायटेड स्टेट्स, कॅनडा आणि अनेक पश्चिम युरोपीय राष्ट्रांनी एप्रिल 1949 मध्ये उत्तर अटलांटिक करारावर स्वाक्षरी केली आणि उत्तर अटलांटिक करार संघटना (NATO) तयार केली.
- नॉर्थ अटलांटिक ट्रीटी ऑर्गनायझेशन (NATO) चे मुख्यालय ब्रुसेल्स, बेल्जियम येथे आहे.
- आज 30 सदस्य असूनही, नॉर्थ अटलांटिक ट्रीटी ऑर्गनायझेशन (NATO) ची स्थापना बेल्जियम, कॅनडा, डेन्मार्क, फ्रान्स, आइसलँड, इटली, लक्झेम्बर्ग, नेदरलँड्स, नॉर्वे, पोर्तुगाल, युनायटेड किंगडम आणि युनायटेड स्टेट्स यांनी केली.

स्रोत: इंडियन एक्सप्रेस

महत्त्वाच्या बातम्या : राष्ट्रीय

सार्वजनिक व्यवहार निर्देशांक 2022

बातम्यांमध्ये का:

- पब्लिक अफेअर्स इंडेक्स 2022 बेंगळूरुस्थित थिंक टँक पब्लिक अफेअर सेंटर (PAC) द्वारे जारी करण्यात आला आहे.

मुख्य मुद्दे:

- पब्लिक अफेअर्स इंडेक्स-2022 मध्ये मोठ्या राज्यांच्या श्रेणीमध्ये या वर्षी **हरियाणाला** अव्वल स्थान देण्यात आले आहे.
- पब्लिक अफेअर्स इंडेक्स-2022 नुसार, हरियाणा राज्य सामाजिक, आर्थिक आणि राजकीय न्याय विषयात आघाडीवर आहे.
- पब्लिक अफेअर्स इंडेक्स-2022 मध्ये, **सिक्कीमने** यावर्षीही भारतातील सर्वोत्तम शासित **छोटे राज्य** म्हणून आपले स्थान कायम ठेवले आहे.
- पब्लिक अफेअर्स इंडेक्स -2022 मधील आर्थिक न्याय कामगार उत्पादकता, वेतन कामगारांच्या राहणीमानाची खात्री, विकासावरील सार्वजनिक खर्च, सामाजिक सुरक्षा जाळ्याची व्याप्ती आणि रोजगाराच्या संधी यासारख्या निर्देशकांच्या आधारावर तयार करण्यात आला आहे.

स्रोत: द हिंदू

महत्त्वाच्या बातम्या : राज्य

सिंधिया संग्रहालयात 'गाथा स्वराज की' गॅलरीचे उद्घाटन केले

बातम्यांमध्ये का:

- ग्वाल्हेरचे तत्कालीन शासक सिंधियाच्या विस्तीर्ण जयविलास महालात केंद्रीय गृहमंत्री अमित शहा यांच्या हस्ते प्रमुख मराठा सेनापतींच्या इतिहासाचे चित्रण करणाऱ्या गॅलरी-सह-प्रदर्शनाचे उद्घाटन करण्यात आले .

मुख्य मुद्दे:

- , गायकवाड, होळकर, नेवाळकर, भोसले आणि पवारांसह प्रमुख मराठा शासकांचा इतिहास प्रदर्शित केला जाईल.
- "स्वराज" हा शब्द सर्वप्रथम सखाराम गणेश देवस्कर यांनी 1902 मध्ये छत्रपती शिवाजी महाराजांच्या जीवनावरील बंगाली पुस्तकात वापरला.
- "स्वराज" हा शब्द बाळ गंगाधर टिळक, महात्मा गांधी, वीर सावरकर, भारतीय जनसंघ आणि भारतीय राष्ट्रीय काँग्रेस यांनी देखील वापरला होता.
- जय विलास पॅलेस 1874 साली जयजीरावांनी बांधला होता, इंग्रजांच्या काळात ग्वाल्हेरच्या संस्थानाचे शासक सिंधिया होते.

स्रोत: बिझनेस स्टँडर्ड

हैदराबादला AIPH 'वर्ल्ड ग्रीन सिटी अवॉर्ड 2022' ने सन्मानित

बातम्यांमध्ये का:

- तेलंगणातील हैदराबादला प्रतिष्ठित जागतिक ग्रीन सिटी पुरस्कार 2022 ने सन्मानित करण्यात आले आहे.

मुख्य मुद्दे:

- हैदराबादने सर्व सहा श्रेणींमध्ये पॅरिस, बोगोटा, मेक्सिको सिटी, मॉन्ट्रियल आणि फोर्टलेझा या शहरांना हरवून वर्ल्ड ग्रीन सिटी पुरस्कार 2022 जिंकला आहे.
- हैदराबादला 2022 मध्ये इंटरनॅशनल असोसिएशन ऑफ हॉर्टिकल्चर प्रोड्यूसर्स (AIPH) पुरस्काराने सन्मानित करण्यात आले आहे.

- दक्षिण कोरियाच्या जेजू येथे आयोजित IUCN लीडर्स फोरममध्ये वर्ल्ड ग्रीन सिटी अवॉर्ड 2022 च्या विजेत्यांची घोषणा करण्यात आली आहे .
- हैदराबादने AIPH कार्यक्रमादरम्यान "लिव्हिंग ग्रीन फॉर इकॉनॉमिक रिकव्हरी अँड इनक्लुसिव्ह ग्रोथ" मध्ये हा पुरस्कार प्रदान केला.
- "इकॉनॉमिक रिकव्हरी आणि सर्वसमावेशक वाढीसाठी लिव्हिंग ग्रीन" श्रेणी सर्व शहरातील रहिवाशांना आर्थिक संकटातून बरे आणि वाढू देणारी प्रणाली आणि उपाय तयार करण्यावर लक्ष केंद्रित करते.

स्रोत: टाईम्स ऑफ इंडिया

9व्या जागतिक आयुर्वेद काँग्रेस आणि आरोग्य एक्सपोचे आयोजन गोवा करणार आहे

बातम्यांमध्ये का:

- 8 ते 11 डिसेंबर 2022 या कालावधीत पणजी, गोवा येथे 9वी जागतिक आयुर्वेद काँग्रेस (WAC) आणि आरोग्य एक्सपो होणार आहे.

मुख्य मुद्दे:

- 9व्या जागतिक आयुर्वेद काँग्रेसचे उद्दिष्ट आयुर्वेदाला जागतिक फोकसमध्ये आणण्यासाठी परिवर्तनाच्या मार्गाने पुढे जाणे आहे.
- या वर्षीच्या 9व्या जागतिक आयुर्वेद काँग्रेसची थीम 'एका आरोग्यासाठी आयुर्वेद' आहे.
- 9वी जागतिक आयुर्वेद काँग्रेस (WAC) आणि आरोग्य एक्सपो हा चार दिवसांचा कार्यक्रम असेल.
- 9व्या जागतिक आयुर्वेद काँग्रेस (WAC) आणि आरोग्य एक्सपो कार्यक्रमाला 4,500 हून अधिक प्रतिनिधी उपस्थित राहणार आहेत.
- 9व्या जागतिक आयुर्वेद काँग्रेस (WAC) आणि आरोग्य एक्सपो कार्यक्रमाची सुरुवात सात पूर्ण सत्रे, मौखिक सादरीकरणासाठी 16 थीम, संबंधित कार्यक्रमांची श्रेणी आणि सार्वजनिक पोहोच कार्यक्रमाने होईल.
- आयुर्वेद ही प्राचीन भारतातील पारंपारिक, नैसर्गिक आणि एकात्मिक वैद्यकीय पद्धत आहे.
- आयुर्वेद हा एक संस्कृत शब्द आहे ज्याचे भाषांतर "जीवनाचे ज्ञान" असे केले जाते.
- आजार बरे करण्यासाठी आणि निरोगी जीवनशैली जगण्याच्या शीर्ष पद्धतीपैकी एक म्हणून, पारंपारिक वैद्यकीय प्रणालीमध्ये आयुर्वेदाला एक प्रमुख स्थान आहे.

स्रोत: द हिंदू

महत्वाच्या बातम्या: क्रीडा

अयान खान, पुरुषांच्या T20 विश्वचषक 2022 मधील सर्वात तरुण खेळाडू

बातम्यांमध्ये का:

- UAE चा अयान खान, 16 वर्षांचा अष्टपैलू खेळाडू, पुरुषांच्या T20 विश्वचषकात सहभागी होणारा सर्वात तरुण खेळाडू ठरला आहे.

मुख्य मुद्दे:

- अयान खानची गिलॉनच्या सिमंड्स स्टेडियमवर नेदरलँड्सविरुद्धच्या T20 विश्वचषकाच्या पहिल्या सामन्यासाठी UAE XI मध्ये निवड करण्यात आली आहे.
- अयान नेदरलँड्सविरुद्ध सात चेंडूंत पाच धावा काढून बाद झाला आणि त्याच सामन्यात त्याने तीन षटकांत १५ धावा देऊन एक विकेटही घेतली.
- पाकिस्तानचा वेगवान गोलंदाज मोहम्मद अमीरचा विक्रम अयानने मोडला आहे, त्याचा पहिला T20 विश्वचषक डावखुरा वेगवान गोलंदाज मोहम्मद अमीरने 17 वर्षे च्या वयात खेळला होता.
- स्टीफन मायबर्ग, 38 वर्षांचा, 2022 टी-20 विश्वचषकातील सर्वात वयस्कर खेळाडू आहे.
- हॉंगकाँगच्या रायन कॅम्पबेलने वयाच्या 44 व्या वर्षी 2016 च्या विश्वचषक स्पर्धेत भाग घेतला होता.
- 2022 च्या T20 विश्वचषक स्पर्धेची ही आठवी आवृत्ती आहे, जी ऑस्ट्रेलियाच्या सात शहरांमध्ये आयोजित केली जाईल.
- T20 विश्वचषक 2022 चे एकूण 45 सामने अँडलेड, ब्रिस्बेन, जिलॉन, होबार्ट, मेलबर्न, पर्थ आणि सिडनी येथे खेळवले जातील.

स्रोत: नवभारत टाईम्स

महत्वाचे दिवस

गरीबी निर्मूलनासाठी आंतरराष्ट्रीय दिवस 2022

बातम्यांमध्ये का:

- दरवर्षी 17 ऑक्टोबर रोजी जागतिक स्तरावर गरिबी निर्मूलनासाठी आंतरराष्ट्रीय दिवस पाळला जातो.

मुख्य मुद्दे:

- गरिबी निर्मूलनासाठी आंतरराष्ट्रीय दिवस हा जागतिक गरिबीच्या समस्येबद्दल जागरुकता निर्माण करण्याच्या उद्देशाने साजरा केला जातो आणि तो मानवी हक्क आणि मानवी प्रतिष्ठेचे कसे उल्लंघन आहे.
- गरीबी निर्मूलनासाठी या वर्षीच्या आंतरराष्ट्रीय दिनाची थीम "**सर्वासाठी सन्मान**" अशी आहे.
- गरिबीच्या निर्मूलनासाठी आंतरराष्ट्रीय दिवस हा गरिबीत जगणाऱ्या लोकांच्या प्रयत्नांची आणि दैनंदिन संघर्षांची कबुली देण्याची आणि त्यांच्या गरजा आणि चिंता जनतेपर्यंत पोहोचवण्याची संधी म्हणून चिन्हांकित आहे.
- गरीबी निर्मूलनासाठी आंतरराष्ट्रीय दिवस **17 ऑक्टोबर 1987 रोजी पॅरिसमधील ट्रुकाडेरो** येथे प्रथम सुरू झाला जेथे 1948 मध्ये मानवी हक्कांच्या सार्वत्रिक घोषणापत्रावर स्वाक्षरी करण्यात आली.
- **1992 मध्ये**, संयुक्त राष्ट्र महासभेने गरिबी निर्मूलनासाठी आंतरराष्ट्रीय दिवस आंतरराष्ट्रीय दिवस म्हणून घोषित केला.

स्रोत: Livemint

इंटरपोलच्या 90 व्या महासभेचं प्रधानमंत्र्यांच्या हस्ते उद्घाटन

- इंटरपोल या आंतरराष्ट्रीय तपाससंस्थेच्या नवी दिल्लीत होणाऱ्या 90 व्या परिषदेचं उद्घाटन पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांच्या हस्ते होणार आहे.
- आजपासून (Oct 18, 2022) येत्या शुक्रवारपर्यंत चालणाऱ्या या परिषदेच्या समारोप सत्राला प्रमुख पाहुणे म्हणून केंद्रीय गृहमंत्री अमित शहा उपस्थित राहतील अशी माहिती केंद्रीय अन्वेषण विभागाचे विशेष संचालक प्रवीण सिन्हा यांनी काल दिली.
- इंटरपोलच्या 195 सदस्य देशांचे मंत्री, पोलिस प्रमुख, वरीष्ठ पोलिस अधिकारी आणि मध्यवर्ती तपास संस्थांचे प्रमुख या परिषदेत सहभागी होणार आहेत.

Source: AIR

संयुक्त राष्ट्रांचे सरचिटणीस अँटोनिओ गुटेरस भारत दौऱ्यावर

- संयुक्त राष्ट्रांचे सरचिटणीस अँटोनिओ गुटेरस यांचं तीन दिवसांच्या भारत दौऱ्यासाठी आज (Oct 18, 2022) मुंबईत आगमन होत आहेत.
- मुंबई आयआयटीत भारताच्या स्वातंत्र्याच्या अमृत महोत्सवी वर्षानिमित्त आयोजित एका कार्यक्रमाला ते उपस्थित राहतील.
- गुटेरस 26/11 च्या दहशतवादी हल्ल्यातील मृतांना श्रद्धांजली वाहणार आहेत.
- आपल्या भारत दौऱ्यादरम्यान ते गुजरातमधील केवडिया इथं पर्यावरणपूरक जीवनशैली याविषयीच्या कार्यक्रमात पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांच्यासह सहभागी होतील.
- तसंच मोधेरा या भारतातील पहिल्या संपूर्णपणे सौरउर्जेचा वापर करणाऱ्या गावाला भेट देतील.
- परराष्ट्र व्यवहार मंत्री एस. जयशंकर यांच्यासोबत ते जी 20 देशांच्या अध्यक्षपदासह अन्य विषयांबाबत द्विपक्षीय चर्चा करणार आहेत.

Source: AIR

आयएसएसएफ नेमबाजी स्पर्धेत भारताच्या समीर गुलीयाला रौप्य पदक

- इजिप्तमध्ये सुरू असलेल्या जागतिक नेमबाजी स्पर्धेत भारतीय नेमबाज समीर यानं पुरुषांच्या कनिष्ठ गटात 25 मीटर रॅपिड फायर पिस्टल प्रकारात रौप्य पदक मिळवलं.
- या स्पर्धेत भारतानं आतापर्यंत पाच सुवर्णपदकांसह एकंदर 14 पदकं मिळवली आहेत.

Source: AIR

युरियाची विक्री 'भारत' या एकाच ब्रँड नावाने केली जाईल

- पंतप्रधान किसान सन्मान निधी हा शेतकऱ्यांच्या जीवनात मोठा बदल घडवून आणणारा उपक्रम असल्याचं प्रतिपादन प्रधानमंत्री नरेंद्र मोदी यांनी केलं आहे. नवी दिल्ली इथं काल (Oct 17, 2022) पंतप्रधान किसान सन्मान संमेलन-2022 च्या उद्घाटनप्रसंगी मोदी उपस्थित जनसमुदायाला संबोधित करताना बोलत होते.
- युरिया आणि नॅनो युरियाच्या उत्पादनाच्या बाबतीत आपण स्वयंपूर्ण होत आहोत; हा कृषी क्षेत्राच्या प्रगतीसाठी एक महत्त्वाचा टप्पा आहे, असे प्रधानमंत्री म्हणाले. नॅनो युरियाच्या वापराला चालना देण्यात येईल तसंच यापुढे युरियाची 'भारत' या एकाच ब्रँड नावाने विक्री केली जाईल असंही मोदी यांनी सांगितलं. यावेळी पंतप्रधान किसान सन्मान निधी अंतर्गत 16 हजार कोटी रुपयांचा 12 वा हप्ता शेतकऱ्यांच्या खात्यात जमा करण्यात आला.
- शेतकऱ्यांना सहाय्यभूत ठरणार्या देशातल्या कृषी स्टार्टअप्सचं यावेळी त्यांनी कौतुक केलं. राहुरी इथल्या महात्मा फुले कृषि विद्यापीठात या कार्यक्रमाचं थेट प्रक्षेपण करण्यात आलं होतं. तसच राज्यात कोल्हापूरसह इतर जिल्ह्यांमध्ये या कार्यक्रमाचं थेट प्रसारण करण्यात आलं होतं.

Source: AIR

देशाचे नवे सरन्यायाधीश म्हणून न्यायमूर्ती धनंजय चंद्रचूड यांची नियुक्ती

- देशाचे 50 वे सरन्यायाधीश म्हणून सर्वोच्च न्यायालयाचे न्यायमूर्ती डॉ डी वाय चंद्रचूड यांची नियुक्ती करण्यात आली आहे. विद्यमान सरन्यायाधीश न्यायमूर्ती उदय लळित यांच्या निवृत्तीनंतर म्हणजेच 9 नोव्हेंबरपासून न्यायमूर्ती चंद्रचूड भारताचे सरन्यायाधीश म्हणून पदभार स्वीकारतील.
- राष्ट्रपती द्रौपदी मुर्मू यांनी न्यायमूर्ती चंद्रचूड यांची सरन्यायाधीश म्हणून नियुक्ती केली असल्याचं केंद्रीय कायदा मंत्री किरेंन रिजिजू यांनी एका ट्विटद्वारे सांगितलं. 1959 मध्ये जन्मलेले न्यायमूर्ती चंद्रचूड यांची 13 मे 2016 रोजी सर्वोच्च न्यायालयाचे न्यायाधीश म्हणून नियुक्ती झाली. त्याआधी त्यांनी अलाहाबाद उच्च न्यायालयाचे मुख्य न्यायाधीश म्हणून काम पाहिलं आहे.

Source: AIR